

Högsta domstolen

HÖGSTA DOMSTOLEN
R 13

INKOM: 2021-05-10
MÅLNR: Ö 2562-21

Endast via e-post: hogsta.domstolen@dom.se

Stockholm den 10 maj 2021

Ö 2562-21, HI3G Access AB ./ Ullareds Teknik AB

I egenskap av ombud för HI3G får jag komplettera HI3G:s överklagande enligt följande.

1. BAKGRUND OCH UNDERRÄTTERNAS BESLUT

- 1.1 Ullareds Teknik väckte den 2 januari 2020 talan mot HI3G vid Södertörns tingsrätt rörande fordran, tingsrättens mål T 35-20.
- 1.2 HI3G har i målet vid tingsrätten lämnat in ett avtal mellan HI3G och en av dess underleverantörer. HI3G anser att avtalet innehåller uppgifter om HI3G:s affärs- eller driftförhållande och att det kan antas att HI3G lider avsevärd skada om uppgiften röjts. HI3G yrkade därför att handlingen skulle beläggas med sekretess enligt 36 kap. 2 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ("**OSL**") samt att handlingen skulle lämnas ut till Ullareds Teknik med förbehåll som inskränker Ullareds Teknicks rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja uppgiften enligt målet, enligt 6 kap. 1 rättegångsbalken (1942:740) samt 10 kap. 4 § OSL.
- 1.3 Tingsrätten beslutade den 9 december 2020 att Ullareds Teknik skulle få del av avtalet med det förbehållet att handlingen eller uppgifterna i handlingen inte får lämnas vidare eller utnyttjas i annat sammanhang än vid utförandet av talan i målet. Tingsrätten angav vidare att beslutet fick överklagas inom tre veckor från delfående av beslutet.
- 1.4 Ullareds Teknik överklagade tingsrättens beslut till Svea hovrätt inom den angivna tiden.
- 1.5 HI3G yrkade att hovrätten skulle avvisa Ullareds Teknicks överklagande. HI3G anförde att det saknas föreskrift om att beslut om förbehåll som lämnas enligt 6 kap. 1 § rättegångsbalken får överklagas särskilt och att huvudregeln i 49 kap. 3 § andra stycket om överklagande av beslut som inte är slutliga därför är tillämplig, innebärande att tingsrättens beslut endast får överklagas i samband med överklagande av dom eller slutligt beslut.

- 1.6 Hovrätten beslutade den 29 mars 2021 att avslå HI3G:s avvisningsyrkande samt att upphäva tingsrättens beslut om förbehåll.
- 1.7 Som grund för hovrättens beslut att avslå HI3G:s avvisningsyrkande anförde hovrätten att tingsrätten i det överklagade beslutet tillämpat OSL:s bestämmelser om utlämnande av allmänna handlingar och att ett beslut enligt OSL:s regelsystem får, enligt 6 kap. 7 § första stycket 2 OSL, överklagas av den som fått ut en allmän handling med förbehåll som inskränker hans rätt att förfoga den.

2. UTVECKLING AV ÖVERKLAGANDET

2.1 Tillämpliga bestämmelser

- 2.1.1 År 2017 infördes ett nytt tredje stycke i 6 kap 1 § rättegångsbalken vilken anger att förbehåll enligt 10 kap. 4 § OSL får göras när en part eller hans eller hennes ombud i ett förfarande enligt rättegångsbalken tar del av en handling som innehåller sekretessbelagd uppgift.
- 2.1.2 Av 10 kap. 4 § OSL framgår att domstol eller en annan myndighet enligt 3 eller 3 a § får, när den lämnar en sekretessbelagd uppgift till en enskild part, en misstänkt, en ställföreträdare, ett ombud, en försvarare eller ett biträde, göra ett förbehåll som inskränker mottagarens rätt att lämna uppgiften vidare eller att utnyttja uppgiften.
- 2.1.3 Ett beslut att lämna ut en handling med förbehåll enligt 10 kap. 4 § OSL får, enligt 6 kap. 7 § första stycket 2, överklagas av den enskilde. Av 6 kap. 10 § OSL följer vidare att rättegångsbalkens bestämmelser om överklagande av beslut är tillämpliga vid överklagande enligt 7 § första eller andra stycket av tingsrätts eller hovrätts beslut i domstolens rättskipande eller rättsvårdande verksamhet.
- 2.1.4 Enligt huvudregeln i 49 kap. 3 § andra stycket rättegångsbalken följer att en tingsrätts beslut, som inte är slutligt, får överklagas endast i samband med överklagande av dom eller slutligt beslut, om inte annat är föreskrivet.

2.2 Tingsrättens beslut får inte överklagas särskilt

- 2.2.1 I det nu aktuella fallet har tingsrätten beslutat att Ullareds Teknik, som är part i det vid tingsrätten aktuella målet, ska få del av en handling som givits in av HI3G, som är motpart, med förbehåll att handlingen eller uppgifterna i handlingen inte får lämnas vidare eller utnyttjas i annat sammanhang än vid utförandet av talan i målet.
- 2.2.2 Tingsrättens beslut är således fattat enligt 6 kap. 1 § rättegångsbalken i domstolens rättskipande verksamhet, vilket medför att rättegångsbalkens bestämmelser om överklagande av beslut även ska tillämpas på överklagande av beslutet om att lämna ut handlingen med förbehåll, enligt 6 kap. 10 § OSL.
- 2.2.3 Det är i rättegångsbalken inte föreskrivet att beslut enligt 6 kap. 1 § får överklagas särskilt. Tingsrättens beslut att lämna ut handlingen till Ullareds Teknik med förbehåll att handlingen eller uppgifterna i handlingen inte får lämnas vidare eller utnyttjas i annat sammanhang än vid utförandet av talan i målet, får därför inte överklagas annat än i samband med dom eller slutligt beslut i målet, enligt huvudregeln i 49 kap. 3 § andra stycket rättegångsbalken.

- 2.2.4 Hovrätten har i skälen för beslutet angivit att tingsrätten tillämpat OSL:s bestämmelser om utlämnande av allmänna handlingar, att ett sådant beslut får överklagas enligt 6 kap. 7 § första stycket 2 OSL och att Ullareds Teknik därför haft rätt att överklaga beslutet.
- 2.2.5 Hovrätten har således inte beaktat bestämmelsen i 6 kap. 10 § OSL, som anger att rättegångsbalkens bestämmelser om överklagande av beslut är tillämpliga vid överklagande av beslut om part att få del av handling med förbehåll som är fattat i domstolens rättskipande verksamhet.
- 2.2.6 Hovrätten hänvisar även till NJA 2002 s. 433 som grund för beslutet att tillåta Ullareds Tekniks överklagande. I NJA 2002 s. 433 var det fråga om part som begärt ut en handling (inspelning av polisförhör) och där domstolen beslutat att lämna ut handlingarna med vissa förbehåll. Högsta domstolen ansåg att domstolen prövat klagandens framställning som en fråga om utlämnande av allmän handling enligt 2 kap. tryckfrihetsförordningen (1949:105) och därvid tillämpat de regler i sekretesslagen (1980:100) som gav möjlighet för en utlämnande myndighet att ställa upp förbehåll. Högsta domstolen konstaterade i målet att ett beslut enligt detta regelsystem får överklagas direkt.
- 2.2.7 Högsta domstolen konstaterade även i NJA 2002 s. 433 att rättegångsbalken vid tidpunkten saknade bestämmelser som tillät inskränkningar i en parts rätt att förfoga över material i ett mål eller ärende och att utlämnande inte kunde ske med förbehåll av den typ som sekretesslagen reglerade. Högsta domstolen anförde vidare att hovrättens beslut om utlämnande i ett sådant fall hade utgjort ett beslut under rättegången och att reglerna för överklagande hade inneburit att överklagande endast fått ske i samband med överklagande av hovrättens dom eller slutliga beslut.
- 2.2.8 I nu aktuellt mål är det, till skillnad från vad som var fallet i NJA 2002 s. 433, inte fråga om en part som begärt ut en handling och det finns numera en bestämmelse i 6 kap. 1 § tredje stycket rättegångsbalken som tillåter att inskränkningar görs enligt OSL i en parts rätt att förfoga över material i ett mål. Enligt det resonemang Högsta domstolen för i NJA 2002 s. 433 innebär det att tingsrätten i nu aktuellt mål fattat ett beslut under rättegången som endast får överklagas i samband med överklagande av dom eller slutligt beslut i målet.
- 2.2.9 Hovrättens beslut ska därför undanröjas och Ullareds Tekniks överklagande av tingsrättens beslut ska avvisas.

3. SKÄL FÖR PRÖVNINGSTILLSTÅND

- 3.1 Enligt vad som anförs ovan finns det synnerliga skäl till prövning av överklagandet, då domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag. Prövningstillstånd ska därför meddelas enligt 54 kap. 10 § första stycket 2 rättegångsbalken.
- 3.2 H13G är även part i ett mål vid Patent- och marknadsdomstolen där domstolen beslutat att lämna ut vissa handlingar till motparten med förbehållet att uppgifterna i handlingarna inte får lämnas vidare eller nyttjas i annat sammanhang än vid utförandet av talan i målet och domstolen har i det beslutet angivit att överklagande endast får ske i samband med talan mot domstolens dom eller slutliga beslut i målet, **Bilaga 1**.

- 3.3 Två olika domstolar har således tillämpat olika regler för hur överklagande ska ske av beslut att lämna ut handling till part med förbehåll som inskränker partens rätt att lämna uppgiften vidare eller att utnyttja uppgiften. Såvitt känt finns inga vägledande avgöranden som prövat frågan. Det är därför av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen.

Stockholm som ovan,

John Olsson